

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Høyringssvar til Justisdepartementets forslag til endring av domstolstruktur

I Kort om Møre og Romsdal tingrett

Domstolen har fire rettstadar; Kristiansund, Molde, Volda og Ålesund, og dekker rettskretsen til tidlegare Nordmøre tingrett, Romsdal tingrett, Søre Sunnmøre tingrett og Sunnmøre tingrett.

Til saman har vi 14 dommarstillingar, inkludert domstolleiar og 5 stillingar som dommarfullmektig. I tillegg har vi 26,5 faste stillingsheimlar for sakshandsamarar, inkludert administrasjonssjef og seksjonsjef.

Volda er vår minste rettstad med 3 dommarstillingar og 3,8 stillingar som sakshandsamarar. Kristiansund og Molde er om lag jamnstore med 3 embetsdommarar og 1 dommarfullmektig. Kristiansund har 5,6 stillingar som sakshandsamarar og Molde har 4,6 stillingar som sakshandsamarar. Ålesund har tilsvarende 6 embetsdommarar, 2 dommarfullmektigar og 12,5 stillingar som sakshandsamarar.

II Målsetting med domstolstrukturen vi har

- Sterkare fagmiljø
- Betre ressursutnytting på tvers av rettstadane
- Redusert sårbarhet ved sjukdom, habilitet og varierende saksmengde
- Kortare sakshandsamingstid og oppfølging av fristsaker og prioriterte saker
- Særleg fokus på barnesakene
- Større fokus på rettsmekling
- Kort veg til brukarane gjennom bemanna rettstadar

III Organisering av leiinga i Møre og Romsdal tingrett

Domstolleiar og administrasjonssjef har fast kontor i Ålesund.

Nestleiar har fast kontor i Molde.

Seksjonssjef har fast kontor i Kristiansund.

Volda er einaste rettstaden kor leiinga ikkje har fast kontor. Sorenskrivar og administrasjonssjef har vekselvis kvar veke ein fast kontordag i Volda. Elles har ein av dei tilsette i Volda rolle som fast kontaktperson til leiinga.

Tilsette har vald tillitsvalde, og vi har felles verneombod, i tillegg til verneombod på kvar rettsstad.

Organisasjonen er elles styrka ved at vi har etablert arbeidsmiljøutval og vi har inngått avtale om bedriftshelseteneste. Tre av fire rettstadar hadde tidlegare ikkje ei slik ordning.

Ein styrke for domstolen og organisasjonen er vidare at vi på alle sentrale fagområder har fagansvarlege dommarar. Vi har også koordinatorar som organiserer saksfordeling og som er fagleg bindeledd mellom sakshandsamargruppa og fagansvarleg dommar.

Leinga ser at stadleg leiing i fleire samanhengar er ein fordel. Det er likevel grunnleggande og avgjerande at det blir utøvd leiing. Sjølv om leiinga ikkje fysisk er til stades har ein dagleg kontakt gjennom telefon, fjernmøte mm. Dessutan reiser leiinga mellom rettsstadane.

I mindre domstolar vil det ikkje vere rom for administrative stillingar, og sorenskrivar har i stor grad vore dommar. Leiinga i Møre og Romsdal tingrett trur at når tingretten er meir etablert som organisasjon, og vi i større grad har fått ein felles kultur og likare praksis for oppgåveløysing, vil behovet for stadleg leiing vere mindre. Vi har også leiinga lokalisert på tre av fire rettstadar. I kombinasjon med fagleg støtte frå fagansvarlege dommarar og fagkoordinatorar som dagleg er tilgjengelege på tvers av rettsstadane, meiner vi reduserer behovet for at det er ein sorenskrivar på kvar rettsstad.

III Våre fire rettstadar - ein organisasjon

Det er avgjerande for organisasjonen at vi har fire likestilte rettstadar som alle er godt rusta for å løyse dei oppgåvene som ligg til domstolen. Gjennom ein større organisasjon ligg det også godt til rette for gode fagmiljø og kompetanseutvikling for både dommar- og sakshandsamargruppa. Det er svært viktig at alle fire rettstadane har funksjonelle lokale og moderne teknisk utstyr.

Vi har fokus på å styrke bemanninga på våre rettstadar. Rettstad Volda har fått ny embetsdommar. Det pågår prosess for nye dommarstillingar i både Kristiansund og Molde.

I løpet av 2022 vil Molde få ferdigstilt nye lokale. Det pågår vidare anbudsprosess for nye lokale for rettstad Volda, som skal vere innflyttingsklare innan november 2023. Både Molde og Volda vil også få nytt moderne teknisk utstyr i samband med nye lokale. Rettstad Kristiansund og rettstad Ålesund har allereie gode lokale og teknisk utstyr, men nokre forbetringar er det også behov for her.

Ny teknologi og rask utvikling krev lokal teknisk kompetanse. Gjennom eit felles teknisk team styrkar vi kompetansen på kvar rettstad.

Vårt klare mål for Møre og Romsdal tingrett er ein sterk og god domstol for brukarane på nordvestlandet. Vi ser allereie god effekt av ressursutnytting på tvers av våre rettstadar og den samla sakshandsamingstida er redusert. Samtidig har vi framover eit stort potensiale for felles systematisk kvalitetsarbeid.

Sjølv om vi allereie har fått til svært mykje, er vi enda eit stykke frå at vi har etablert oss som ein organisasjon. Vi er i starten av ein stor omorganisering. Slike prosessar tek tid og er svært krevjande for tilsette. Ekstra krevjande er det også å stå i endringsprosess, samtidig som det pågår diskusjon om reversering.

Møre og Romsdal tingrett har i 2021 særleg hatt fokus på å «skunde oss langsamt saman», bli kjende med nye kollegaer og utarbeide nye felles skriftlege rutinar på ulike fagområde. Alle tilsette har vore positivt delaktige i denne prosessen og det er lagt ned store ressursar for god samhandling.

Først frå nyttår 2022 vart våre nye skriftlege rutinar satt i drift og det var også først frå nyttår faggruppene kom i gong.

V Styrking av fagmiljøet - tiltak i domstolen - kort oppsummert

- Felles skriftlege rutinar på dei fleste område.
- Dommarane og sakshandsamarane er organisert i faggrupper som blir leia av ein fagansvarleg dommar og ein koordinator i saksbehandlargruppa.
- Gjennom større fagmiljø får vi eit sterkare fagmiljø.
- Satsing på rettsmekling med spesialisering i dommargruppa er naudsynt for at alle fire rettstadane skal få god nok kompetanse på rettsmekling. Formålet er å få til fleire rettsmeklingar og at fleire av sakene vert løyst gjennom mekling. Her ser vi i dag store forskjellar mellom rettstadane. Det er i tråd med det som Riksrevisjonen har påpeika i sin rapport frå 2019.
- Fokus på praktisering av offentlegheitsreglar og møte med pressa. Det er svært viktig at vi som domstol er opne for samfunnet, og legg til rette for at pressa får naudsynt informasjon om sakene i domstolen. Vi har utarbeida rutine for publisering til pressa.
- Fokus på barnesaker - kun tildeling til faste dommarar og ikkje til dommarfullmektigar. Dette er også i tråd med anbefalingar frå fagmiljøet.
- Fagleg fokus på dommarmøte, fagdagar og ulike møte med eksterne samarbeidspartar.

VI Saksavvikling i tingretten

- Sakene vert registrert og iretteført på rettstaden saka høyrer til. I sjeldne tilfelle har saker av praktiske grunnar vorte flytta til andre rettstadar.
- Dommargruppa har i stor grad reist til andre rettstadar for å gjennomføre saker. Det har medført at sakshandsamingstida har blitt vesentleg redusert på enkelte rettstadar og samla sett for tingretten. Det er berre i einskilte tilfelle vi har utsatt saker som følge av sjukdom hos dommar. I ei tid med pandemi og mykje sjukefråver, har vi med fleksibilitet i dommargruppa unngått uheldige utsetjingar. Alle våre fire rettstadar er sårbare ved fråvær og svingingar i saksmengde.
- Arbeidsbelastning og saksmengde varierer frå tid til anna, og varierer også mellom rettstadane. Alle våre fire rettstader er sårbare for ekstraordinære situasjonar. Dersom vi ikkje hadde nytta ledig dommarressursar på tvers av rettstadane, ville enkelte rettstadar auka saksrestansene og heller ikkje klart å handsame sakene innan gjeldande fristar, medan andre dommarar hadde ledig tid og få saker.
- Slik vi er organisert med felles leiing og system for saksavvikling, vil vi raskt og effektivt kunne omfordele ressursar.
- Sakshandsamarane har også i stor utstrekning gjort oppgåver for andre rettstadar. På same måte som i dommargruppa er vi sårbare i forhold til bemanning og svingande saksmengde. Det er eit stort antall saker som er utført på tvers av rettstadane. Det gjeld oppgåve av ulik art, både spørsmål over telefon og andre oppgåve som ligg til sakshandsamar. Vi har vidare eit stort potensiale for effektiviserande tiltak slik det vert enklare å arbeide på tvers av rettstadane.

VII Reversering er inga løysing

- Møre og Romsdal tingrett er ein desentralisert domstol, og den strukturen vi har er den beste distriktpolitiske modell vi kan få for domstolen i vårt distrikt.

- Som ein stor organisasjon vil vi framover hauste stordriftsfordelar, samtidig som vi er plassert nær dei fleste brukarane. Kompetansearbeidsplassane er også sikra.
- Heile debatten rundt spørsmålet om reversering er prega av frykt for framtidig nedlegging av dei mindre rettstadane. Vi meiner derfor at ei lovfesting av rettsstadane kan vere eit godt tiltak.
- Slik regjeringa har varsla prosessen om reversering, fryktar vi ein domstolsstruktur der det i sentrale delar av landet vert store domstolar, medan det i andre delar av landet vert små domstolar. Det vil fort medføre domstolar inndelt i kategoriar A, B og C lag.
- Vi er også redde for at reversering vil medføre at vi aldri får ro rundt domstolstrukturen. Det framstår som klart at den gamle strukturen ikkje er framtidsretta i forhold til dei krav samfunnet stiller til både effektivitet og kvalitetsarbeid. Det er derfor betre å sjå på tiltak for å styrke den strukturen vi i dag har.
- Redusert sakmengde inn til domstolane er ein trend. Samtidig ser vi at dei minste rettstadene i Noreg allereie har få saker. Det er dårleg ressursutnytting dersom ein ikkje kan nytte ledig kapasitet der arbeidspresset er stort. Utan ein felles organisasjon vil ein aldri oppnå den fleksibilitet og nytte vi i dag har ved felles ressursutnytting.
- I Møre og Romsdal tingrett har vi for 2022 satt mål på 130 dagar for gjennomsnittleg behandlingstid for tvistesaker, og tilsvarende 70 dagar for vanlege straffesaker. Pr. i dag ser det ut til at vi skal kunne klare å nå målet på alle fire rettstadane. Utan god ressursutnytting på tvers av rettstadane ville dette ikkje vere mogleg. I tillegg ville sakshandsamingstida for enkelte rettstadar vore langt utanfor dei fristar som gjeld for sakene. Tilsvarende effektiv ressursutnytting vil det ikkje vere mogleg å få til gjennom fire domstolar.
- Når det gjeld kompetanse- og kvalitetsarbeid, ser vi også klar forbetring gjennom ein større organisasjon. Mange av dei tiltak vi har satt i verk, var fråverande under tidlegare struktur.
- Møre og Romsdal tingrett er framtidsretta og vi står sterkast saman.

Leiargruppa i Møre og Romsdal tingrett

Anna-Lena Gulliksen

Kari Laugtug

Øyvind Iversen

Kirsti Høegh Bjørneset